

Σοφία Βοϊκού : Στη συγγραφή, λειτουργώ ως «εραστής»

Τετάρτη, 05 Οκτώβριος 2016 - 11:02

Από τη Μαίρη Γκαζιάνη

Η ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε γαλλική φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Sophia Antipolis της Νίκαιας, στη Γαλλία, στον τομέα της Επικοινωνίας και του Πολιτισμού των χωρών της Μεσογείου. Σπούδασε επίσης Ιστορία της Τέχνης στην École du Louvre στη Γαλλία. Έχει διδάξει Θεωρία της Επικοινωνίας και Ιστορία της Τέχνης στην ιδιωτική εκπαίδευση, ενώ

για χρόνια διατηρούσε μόνιμη στήλη για τα εικαστικά δρώμενα σε διάφορα πολιτιστικά περιοδικά της Θεσσαλονίκης. Έχει ασχοληθεί με τη μετάφραση βιβλίων και έχει γράψει δύο παραμύθια για παιδιά, ενώ από το 1997 δραστηριοποιείται επαγγελματικά στον χώρο της διαφήμισης και επικοινωνίας. Έχοντας περάσει από τη θέση της κειμενογράφου, και καταλήγοντας διευθύντρια δημιουργικού, πολλές διαφημιστικές καμπάνιες φέρουν την υπογραφή της. Μιλάει αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά. Είναι παντρεμένη και έχει δύο παιδιά. Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν τα μυθιστορήματά της *ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΗΜΑΔΙ*, *ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ*, *ΠΙΚΡΟ ΓΛΥΚΟ ΛΕΜΟΝΙ*, *ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΑΥΤΕΡΙΝΟΥ*, *ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΙΓΙΔΑΣ* και *ΨΙΘΥΡΟΙ ΤΟΥ ΒΑΡΔΑΡΗ*.

ΕΡ. Σοφία γεννήθηκες και μεγάλωσες στη Θεσσαλονίκη. Τι αντιπροσωπεύει για σένα η πόλη σου;

ΑΠ. Ολόκληρη τη ζωή μου... Το παρελθόν μου, το παρόν μου και πολύ πιθανόν το μέλλον μου. Τους γονείς μου, τα παιδιά μου, τους φίλους μου. Τους ανθρώπους που αγαπώ. Το σπίτι μου. Εν ολίγοις, τα πάντα.

ΕΡ. Σπούδασες Γαλλική φιλολογία στο ΑΠΘ και στη συνέχεια επέλεξες τη Νίκαια της Γαλλίας για μεταπτυχιακές σπουδές.

Είναι τυχαίο ότι επέλεξες και πάλι μια παραθαλάσσια πόλη;

ΑΠ. Για να είμαι ειλικρινής, είναι η πόλη (η Νίκαια) που με επέλεξε και όχι εγώ την πόλη. Επειδή όμως τίποτα δεν είναι τυχαίο στη ζωή, δεν νομίζω πως θα μπορούσα να ζήσω σε μία πόλη που δεν έχει επαφή με τη θάλασσα. Δεν μπορώ να με φανταστώ χωρίς πρόσβαση στη θάλασσα.

ΕΡ. Ποια επίδραση έχει στο ψυχισμό σου η αύρα της θάλασσας;

ΑΠ. Απίστευτα ηρεμιστική. Το προσωπικό μου xanax. Με γαληνεύει. Ξεκλειδώνει επίσης τα πορτάκια του μυαλού μου.

ΕΡ. Δραστηριοποιείσαι επαγγελματικά στο χώρο της διαφήμισης. Υπάρχει σχέση μεταξύ της διαφήμισης και της συγγραφής;

ΑΠ. Στη διαφήμιση, λειτουργώ ως «πόρνη». Γράφω κατά παραγγελία, σύμφωνα με τις επιταγές του πελάτη. Στη συγγραφή, λειτουργώ ως «εραστής». Επιλέγω τι θα γράψω και πως θα το γράψω. Οπότε αντιλαμβάνεσαι, τι είδους σχέση υπάρχει μεταξύ των δύο. Η πράξη μπορεί να είναι ίδια, το συναίσθημα όμως εντελώς διαφορετικό.

ΕΡ. Πότε άρχισες να γράφεις;

ΑΠ. Να γράφω; Στο νηπιαγωγείο... Εντάξει πλάκα κάνω. Επειδή είμαι κλειστός χαρακτήρας, πάντα έγραφα για να πω αυτά που

ήθελα. Στο Γυμνάσιο είχα ήδη την πρώτη μου γραφομηχανή για να γράφω τις ιστορίες μου. Το πρώτο μου βιβλίο ωστόσο το έγραφα λίγο μετά τα 35.

ΕΡ. Πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο σου με τίτλο «Ψίθυροι του Βαρδάρη». Ως Θεσσαλονικιά τι σου λένε οι ψίθυροί του;

ΑΠ. Πως ζω σε μια πόλη σαγηνευτική... πως μπορεί να χάθηκαν πολλά από τα χγάρια των προηγούμενων κατοίκων της, όμως η αύρα τους ακόμα υπάρχει στις γωνιές της. Πως η Θεσσαλονίκη, όπως οι περισσότερες πόλεις της θάλασσας, είναι μια πόλη ελεύθερη, ανοιχτή στο διαφορετικό, ένα «χωνευτήρι» ανθρώπων και ιδεών.

ΕΡ. Πως γεννήθηκε στο μυαλό σου το θέμα του βιβλίου;

ΑΠ. Εντελώς τυχαία, γεγονός που αποδεικνύει πως ποτέ δεν ξέρεις πότε θα σου έρθει η έμπνευση. Το 2014, έλαβα ένα χαρτί νομικού χαρακτήρα (όπως και πολλοί άλλοι Θεσσαλονικείς) που έλεγε πως το διαμέρισμά μου ήταν παράνομα χτισμένο στο ρέμα του «Μπουγιούκ Ντερέ» και ως εκ τούτου το κράτος έπρεπε να αποζημιωθεί.

Σκεφτείτε πως η πολυκατοικία είναι χτισμένη από τη δεκαετία του 1970, σε μία από τις κεντρικότερες λεωφόρους της πόλης και κανείς από τους παλιούς κατοίκους της περιοχής δεν είχε ακούσει κάτι.

Ξεκίνησα λοιπόν ένα «ψάξιμο» για να μάθω περισσότερα για το συγκεκριμένο ρέμα και ανακάλυψα πως είχε μπαζωθεί πριν από την απελευθέρωση της πόλης από τους Τούρκους. Από εκείνο το σημείο κι έπειτα ξεκίνησε το ταξίδι στην πολυπολιτισμική και πολυθρησκευτική Θεσσαλονίκη του προηγούμενου αιώνα

ΕΡ. Η ιστορία του βιβλίου βασίζεται στις διηγήσεις της γιαγιάς Σοφίας προς τη συνονόματη εγγονή της. Πέρα από τη συγγενική, τι είδους σχέση τις δένει;

ΑΠ. Δεν ξέρω τι όνομα να δώσω... η γιαγιά προσπαθεί να δώσει στην εγγονή της να καταλάβει πως πρέπει να ακολουθήσει τα δικά της όνειρα και να χτίσει τη δική της ζωή μακριά από κοινωνικές συμβάσεις. Είναι μια περίεργη σχέση που χτίστηκε προς το τέλος της ζωής της γιαγιάς... Μια σχέση που θα ήθελα πολύ να είχα κι εγώ με κάποια από τις γιαγιάδες μου.

ΕΡ. «Όταν όμως ο έρωτας σου χτυπάει την πόρτα, σταματάς να ενδιαφέρεσαι για τους άλλους» γράφεις σ' ένα σημείο του βιβλίου αναφερόμενη στην Αναστασία. Όμως η Σοφία όταν ένωσε τον έρωτα δεν σκέφτηκε εγωιστικά, υποχώρησε. Που οφείλεται η διαφορά τους;

ΑΠ. Το έγγραφο εγώ αυτό; Η Σοφία βρέθηκε ανάμεσα σε δύο μεγάλες αγάπες. Την αγάπη για την αδελφή της και την αγάπη της για τον Μεχμέτ εφέντη. Με πολύ κόπο, επέλεξε την αγάπη για την αδελφή της. Εξαρτάται ποιες προτεραιότητες βάζεις στη ζωή σου. Για τη Σοφία, η αγάπη για την αδελφή της, ήταν πάνω από την αγάπη της για έναν άντρα. Είναι σπάνιοι αλλά υπάρχουν και αυτοί οι άνθρωποι.

ΕΡ. «Τις στιγμές του τρόμου και της αγωνίας λέγονται οι μεγαλύτερες αλήθειες» γράφεις σε κάποιο άλλο σημείο. Γιατί συμβαίνει αυτό;

ΑΠ. Γιατί πιστεύεις πως δεν υπάρχει αύριο. Τότε ο αληθινός εσωτερικός εαυτός σου έχει ανάγκη να αποτινάξει όλα τα ψέματα, όλους τους καθωσπρεπισμούς που κράτησε μέσα του για να είναι κοινωνικά αρεστός. Και υποσυνείδητα τα βγάζει όλα στο φως, για να απελευθερωθεί και να πάει ελεύθερος εκεί που είναι να πάει.

ΕΡ. Η τυφλή Εσρά κινείται στους υπόγειους διαδρόμους της Θεσσαλονίκης. Είναι τυφλή η μοίρα και γιατί;

ΑΠ. Είναι μονόφθαλμη. Γιατί η μοίρα ορίζει μερικά πράγματα για τους ανθρώπους αλλά από κει και πέρα «συν Αθηνά και χείρα κίνει». Η μοίρα στρώνει το δρόμο, δική μας απόφαση μέχρι ποιο σημείο και με τι μέσο θα τον ακολουθήσουμε: με τα πόδια, με ποδήλατο, με αυτοκίνητο...

ΕΡ. «Η μυρωδιά της ευτυχίας... Έντονη μυρωδιά που σου μένει αξέχαστη». Έχει μυρωδιά η ευτυχία;

ΑΠ. Φυσικά και έχει! Μυρωδιά φρέσκου βούτυρου, καμένης ζάχαρης και βανίλιας... Μμμ! Με ξεσηκώσατε τώρα!

ΕΡ. Στο βιβλίο σου περιγράφεις την ιστορία της Θεσσαλονίκης τα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα. Από πού άντλησες όλες αυτές τις λεπτομερείς πληροφορίες;

ΑΠ. Από βιβλία (άλλα αγορασμένα για να κοσμούν τη βιβλιοθήκη μου κι άλλα δανεισμένα από τις βιβλιοθήκες της πόλης), από συναντήσεις – συνεντεύξεις με ηλικιωμένους κατοίκους της Θεσσαλονίκης (συμπεριλαμβάνονται ο πατέρας μου και η θεία μου η Κική που ήταν χείμαρροι πληροφοριών), από την κυρία Μαλλιαράκη Κρυσταλία που έχει στην κατοχή της μία από τις πιο μεγάλες και εμπειριστατωμένες ιδιωτικές συλλογές παλιών φωτογραφιών της Θεσσαλονίκης, από τη Γαλλική Λαϊκή Αποστολή, από το φίλο μου το Λάζαρο Καρασό για τα εβραϊκά έθιμα, από ιστορικά αρχεία, από προσωπικές μνήμες (αφού τριγυρίζω σ' αυτή την πόλη καθημερινά

από τη μέρα που γεννήθηκα) και φυσικά από το internet. Μάλλον θα έπρεπε να γράψω ένα μίνι ακόμα βιβλίο με τις πηγές μου.

ΕΡ. Θα έλεγα ότι το βιβλίο σου μοιράζεται εξ ίσου ανάμεσα στην ιστορία της γιαγιάς Σοφίας και την ιστορία της Θεσσαλονίκης. Ποιος ήταν ο στόχος σου;

ΑΠ. Στα προηγούμενα πέντε βιβλία μου, η Θεσσαλονίκη ήταν πανταχού απύουσα. Αισθάνθηκα λοιπόν την ανάγκη να δώσω κάτι στην πόλη μου. Ήθελα να κάνω γνωστή την πρόσφατη ιστορία της και να μεταδώσω λίγο από την αύρα της. Ήθελα αφού διαβάσει κάποιος το βιβλίο, όταν περπατάει στην πόλη να την βλέπει με άλλο μάτι.!

ΕΡ. Υπάρχουν πολλοί ψίθυροι του Βαρδάρη ακόμα ή τους έχεις εξαντλήσει μ' αυτό το βιβλίο;

ΑΠ. Ψίθυροι υπάρχουν πολλοί. Στο κάτω – κάτω ας μην ξεχνάμε πως ο βαρδάρης είναι ένας άνεμος που τα σαρώνει όλα στο διάβα του. Του φτάνει μόνο ένα βιβλίο; Ωστόσο εγώ θεωρώ πως ό,τι ήταν να πω το είπα. Δεν νομίζω πως πρόκειται να γράψω κάτι ανάλογο. Από την άλλη, ποτέ μην λες ποτέ. Οπότε ας πούμε προς το παρόν, τους έχω εξαντλήσει τους προσωπικούς μου ψίθυρους μ' αυτό το βιβλίο...

ΕΡ. Τι θα ήθελες να πεις ως επίλογο της κουβέντας μας;

Ήταν από τις πιο ευχάριστες συνεντεύξεις – κουβέντες της ζωής μου. Τόσο διαφορετική και τόσο ουσιαστική... Κυριολεκτικά τη λάτρεψα... Επίσης, όσοι δεν έχουν ακούσει ακόμα το βαρδάρη να ψιθυρίζει σ'αυτιά τους, ίσως θα έπρεπε να χαλαρώσουν λίγο, ν'ανοίξουν τ'αυτιά τους και να τον ακούσουν...

Ευχαριστώ ειλικρινά για την κουβέντα! Teşekkür ederim όπως θα έλεγε και ο Σαλί μπέης.

*****Το βιβλίο «Ψίθυροι του Βαρδάρη» της Σοφίας Βόϊκου κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ**

Μαίρη Γκαζιάνη

Γεννήθηκε στα Ιωάννινα. Μεγάλωσε στην Αθήνα όπου ζει μέχρι σήμερα και εργάστηκε ως τραπεζοϋπάλληλος. Στο παρελθόν ασχολήθηκε ερασιτεχνικά με την φωτογραφία ενώ τώρα ζωγραφίζει και παράλληλα γράφει. Τον Μάιο του 2012 κυκλοφόρησε την πρώτη ποιητική της συλλογή με τίτλο «Σου γράφω...», τον Σεπτέμβρη 2013 κυκλοφόρησε το πρώτο της μυθιστόρημα με τίτλο ΕΝΑ ΦΕΓΓΑΡΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ και τον Ιούνιο του 2014 κυκλοφόρησε το βιβλίο της ΤΑ ΠΛΗΚΤΡΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ από τις εκδόσεις ΟΣΤΡΙΑ. Επίσης, το παραμύθι της «Το ψαράκι του βυθού» συμπεριλαμβάνεται στο βιβλίο «Παραμύθια και Μαμάδες» εκδόσεις Βερέττα 2015. Γράφει στίχους για τραγούδια, υπήρξε ραδιοφωνική παραγωγός ενώ μεγάλες της αγάπες είναι το θέατρο και ο χορός με τα οποία ασχολείται ερασιτεχνικά.

Από τον Σεπτέμβρη του 2016 συμμετέχει στην τηλεοπτική εκπομπή ΚΑΛΩΣ ΤΟΥΣ που μεταδίδεται από την τηλεόραση Αιγαίο κάθε Σάββατο πρωί στις 11.